

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 186/09-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Ladislava Orosza a Jána Lubyho prerokoval sťažnosť A. E., N., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 5, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/8/2009 z 25. februára 2009, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. E. podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/8/2009 z 25. februára 2009 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť A. E. trovy konania v sume 231,80 € [slovom dvestotridsaťjeden eur a osemdesiat centov (6 982,51 Sk)] na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. G., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 186/09 z 28. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. E. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 5, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“), ktorý vyústil do vydania uznesenia sp. zn. 7 Tpo/8/2009 z 25. februára 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Napadnutým uznesením krajského súdu bolo okrem iného rozhodnuté o sťažnosti prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajský prokurátor“) proti uzneseniu Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tp 176/08 z 10. februára 2009 tak, že sťažovateľovi bol rozšírený dôvod väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo podľa neho dôjsť tým, že mu nebola doručená sťažnosť krajského prokurátora zo 16. februára 2009 (ďalej len „sťažnosť krajského prokurátora“) proti označenému uzneseniu okresného súdu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 158/08 z 30. septembra 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 43/08 z 2. októbra 2008 a sp. zn. 7 To 45/08 z 22. októbra 2008 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) zákona č. 300/2005 Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Krajský prokurátor podal 28. októbra 2008 podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku návrh na zmenu dôvodov väzby – rozšírenie o dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý odôvodnil tým, že v priebehu vyšetrovania vyšli najavo nové skutočnosti odôvodňujúce obavu, že sťažovateľ, ako aj ďalší obvinení v prípade ich prepustenia na slobodu budú priamo alebo prostredníctvom ďalších osôb pôsobiť na svedkov, znalcov alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Okresný súd návrhu krajského prokurátora vyhovel a uznesením sp. zn. 4 Tp 176/08 z 13. novembra 2008 rozhodol o rozšírení dôvodov väzby sťažovateľa tak, ako to navrhol krajský prokurátor. Sťažovateľ 25. novembra 2008 prostredníctvom svojho obhajcu a 4. decembra 2008 sám podal proti tomuto uzneseniu okresného súdu sťažnosť. Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 51/2008 z 9. decembra 2008 bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zrušené a bolo mu uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Dňa 10. februára 2009 okresný súd uznesením sp. zn. 4 Tp 176/08 návrhu krajského prokurátora na zmenu dôvodov väzby nevyhovel, preto krajský prokurátor napadol toto uznesenie sťažnosťou, ktorú 16. februára 2009 písomne odôvodnil. Krajský súd sťažnosti krajského prokurátora vyhovel, keď uznesením sp. zn. 7 Tpo/8/2009 z 25. februára 2009 rozhodol, že rozširuje dôvody väzby sťažovateľa aj podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľ uviedol, že nemal možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam tvoriacim písomné odôvodnenie sťažnosti krajského prokurátora proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Tp 176/08 z 10. februára 2009, pretože predmetná sťažnosť nebola doručená jemu ani jeho obhajcovi. Sťažovateľ je toho názoru, že *„keď Krajský prokurátor odôvodňoval svoju sťažnosť novými okolnosťami, na základe ktorého Krajský súd v Nitre dňa 25. 02. 2009 rozhodol ohľadom odôvodnenosti tak dôležitej*

skutočnosti ako je rozšírenie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., mal ma Krajský súd k týmto podstatným skutočnostiam vypočúť, aby som sa tak mohol vyjadriť. Mám za to, že boli porušené moje základné práva tým, že ako obvinený v trestnom konaní som nemal v súdnom konaní rovnakú možnosť uplatňovania procesných práv tak ako iné procesné strany a súd. Nie je mi zrejmé, na základe akých konkrétnych dôvodov a skutočností dospel Krajský súd na neverejnom zasadnutí dňa 25. 02. 2009 k záveru, že rozširuje dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.“. Z uvedeného dôvodu bol preto podľa jeho názoru porušený princíp kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní.

Sťažovateľ taktiež uviedol, že ak mal krajský súd „akékoľvek pochybnosti ohľadne rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie, mal ma nechať vyjadriť sa ku všetkým tým skutočnostiam, ktoré sú, alebo boli v čase rozhodovania Krajského súdu v Nitre rozhodujúce pre rozšírenie dôvodov väzby. Mám za to, že vyššie uvedený postup Krajského súdu v Nitre je v rozpore s jednou zo základných zásad trestného konania a to s § 2 ods. 14 Tr. por. ako aj ústavným článkom 47 ods. 3 a článkom 48 ods. 2 Ústavy SR, Listinou základných práv a slobôd čl. 37 ods. 3 v náväznosti na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd. Keďže vypočutý som nebol, o konaní Krajského súdu v Nitre dňa 25. 02. 2009 som nevedel, považujem to za výrazné porušenie mojich základných práv a slobôd poukazujúc na čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Podľa konštantnej judikatúry štrasburských orgánov ochrany práva nemôže súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých obžalovaný nevedel (rozhodnutie vo veci Brandstetter c. Rakúsko 1991, Bulut c. Rakúsko 1996).“.

Sťažovateľ preto žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil, že:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/8/2009 zo dňa 25. 02. 2009 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd čl. 6 ods. 1, čl. 5 ods. 4 a Listine základných práv a slobôd čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 8 ods. 5.

2/ Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo/8/2009 zo dňa 25. 02. 2009 a prikazuje, aby A. E. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

3/ Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť A. E. trovy konania v sume 231,8,- Eur...“

Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 782/09 doručeným ústavnému súdu 29. júna 2009, ktorého obsahom bol súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci. Jeho prílohou bolo aj vyjadrenie predsedu krajského súdu, v ktorom sa uvádza:

«Z trestného spisu, vedeného na tunajšom krajskom súde pod sp. zn. 7 Tpo/8/2009, som zistil, že dňa

- 17. februára 2009 bol tunajšiemu krajskému súdu doručený trestný spis Okresného súdu Nitra (ďalej v texte len „súd I. st.“) za účelom rozhodnutia o sťažnosti krajského prokurátora v Nitre, ním podanej proti uzneseniu súdu I. st., zo dňa 10. februára 2009, sp. zn. 4 Tp/176/2008

- 18. februára 2009 bol určený termín neverejného zasadnutia na deň 20. februára 2009, na ktorom uznesením, vedeným pod sp. zn. 7 Tpo/8/2009, bolo podľa § 194 ods. 1 písmeno (ďalej v texte len „písm.“) a/ Trestného poriadku (ďalej v texte len „Tr. por.“) zrušené už označené uznesenie súdu I. st. a podľa § 79 ods. 2 Tr. por. bol u obžalovaného rozšírený dôvod väzby aj o dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Vychádzajúc z obsahu už označeného trestného spisu tunajšieho krajského súdu, nepoznajúc obsah trestného spisu súdu I. st., vedeného pod sp. zn. 4Tp/176/2008, sa nemôžem objektívne a zodpovedne vyjadriť k

- opodstatnenosti sťažnosti obžalovaného prijatej ÚS SR na ďalšie konanie*
- tvrdeniu obžalovaného, že mu nebola doručená písomne odôvodnená sťažnosť krajského prokurátora ním podanej proti uzneseniu súdu I. st. zo dňa 10. februára 2009, sp. zn. 4 Tp/176/2008.»*

K vyjadreniu krajského súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 14. júla 2009, v ktorom okrem súhlasu s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci uviedol, že sa k nemu „vyjadrovať nebudem, nakoľko toto nie je vecné“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Krajský prokurátor podal okresnému súdu 28. októbra 2008 návrh na zmenu dôvodov väzby sťažovateľa, ktorý odôvodnil takto:

„... nakoľko v priebehu vyšetrovania vyšli najavo nové, dovtedy neznáme skutočnosti, odôvodňujúce obavu, že obaja obvinení v prípade ich prepustenia na slobodu budú priamo, alebo prostredníctvom ďalších osôb pôsobiť na svedkov, znalcov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Uvedená obava je odôvodnená predovšetkým tou skutočnosťou, že obaja obvinení boli súčasťou rozsiahlej siete obchodníkov s kokainom, v dôsledku čoho existuje odôvodnená obava, že by sa mohli kontaktovať tak so svojimi odberateľmi, ale najmä so svojimi dodávateľmi, a tým jednak mariť trestné stíhanie vedené voči nim a tiež brániť odhaleniu ďalšej rozsiahlej súvisiacej trestnej činnosti.“

Ďalej krajský prokurátor v návrhu uviedol, že *„... je taktiež potrebné poukázať aj na ďalšie veľmi závažné, podstatné a relevantné skutočnosti, ktoré vznikli, resp. boli zistené až po rozhodnutí prvostupňového súdu a ktoré sú zadokumentované v prílohe vyšetrovacieho spisu ČVS: KRP-41/OVK-NR-2008, ktorý sa toho času nachádza na Krajskom súde v Nitre. Jedná sa najmä o evidentné kontaktovanie oboch obvinených v budove Okresného súdu Nitra počas rozhodovania sudkyne pre prípravné konanie o ich vzatí do väzby, kedy jednoznačne a preukázateľne došlo k ich priamemu kontaktovaniu s rôznymi civilnými osobami nachádzajúcimi sa v tom čase v budove Okresného súdu Nitra. Medzi týmito osobami boli identifikované aj osoby D. P. a A. H., ktorí v predmetnej trestnej veci taktiež figurujú a bude potrebné ich v tejto veci vypočúť aspoň v procesnom postavení svedkov. Okrem toho sa s obvinenými v inkriminovanom čase podarilo skontaktovať a dokonca aj po dlhší čas súkromne komunikovať ďalšej osobe, ktorá bola následne stotožnená a opoznaná ako M. H. (viď pripojená fotografia), kedy táto osoba sa počas čakania na rozhodnutie Okresného súdu v Nitre o vzatí do väzby oboch obvinených*

kontaktovala a rozprávala po dobu minimálne 5 min s obv. A. E., pričom táto záujmová osoba môže mať výrazný vplyv nielen na ďalšie výpovede obvineného E., ale najmä na výpovede spoluobvinených P. D. a M. B., ako aj ďalších doposiaľ nevypočutých svedkov, ktorí by mohli usvedčiť najmä obv. E. zo spáchania trestnej činnosti kladenej mu v predmetnej trestnej veci za vinu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vyššie označená osoba patrí medzi vplyvné a významné osoby albánskej komunity, ktoré sú podozrivé z rôznej trestnej činnosti.“.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 Tp 176/08 z 13. novembra 2008 návrhu prokurátora vyhovel, a rozšíril dôvody väzby sťažovateľa. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 7 Tpo 51/08 z 9. decembra 2008 vyhovel, uznesenie zrušil a vrátil prvostupňového súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresný súd tak urobil uznesením sp. zn. 4 Tp 176/08 z 10. februára 2009, ktorým návrhu krajského prokurátora na zmenu dôvodov väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nevyhovel.

Okresný súd zároveň ponechal sťažovateľa naďalej vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský prokurátor po vyhlásení uznesenia okresného súdu zahlásil podanie sťažnosti s tým, že ju dodatočne písomne odôvodní, čo urobil podaním zo 16. februára 2009, v ktorom uviedol, že s názorom uvedeným v uznesení okresného súdu sa nemôže stotožniť, považuje ho za nedôvodný a vydaný v rozpore s predloženými dôkazmi, a to z dôvodov, ktoré už uviedol v návrhu na zmenu dôvodov väzby sťažovateľa z 28. októbra 2008, ako aj pre novú skutočnosť spočívajúcu v prebiehajúcom vyšetrowaní vedenom Vojenskou obvodovou prokuratúrou v Bratislave, «... kde bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, z ktorého konania sú podozriví eskortu vykonávajúci príslušníci KR PZ PMJ Nitra, resp. OO PZ Nitra. Práve v tejto súvislosti boli vyšetrowateľom Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR v Nitre vykonané viaceré úkony, z ktorých je zrejmé, že došlo k porušeniu služobných povinností eskortujúcich príslušníkov PZ, nakoľko títo umožnili kontaktovanie

oboch obvinených s rôznymi civilnými osobami. Predmetný spisový materiál bol vyžiadaný z Vojenskej obvodovej prokuratúry v Bratislave a ihneď po jeho obdržaní ho Krajská prokuratúra v Nitre zašle druhostupňovému súdu, nakoľko v ňom obsiahnuté dôkazy môžu minimálne pomôcť k ustáleniu a spôsobu kontaktovania oboch obvinených vyššie menovanými svedkami a k dotvoreniu obrazu o „náhodnom stretnutí“ týchto osôb s obvinenými D. a E. v budove OS Nitra.

V neposlednom rade je potrebné poukázať na písomnú informáciu z ÚVV Leopoldov zo dňa 16. 02. 2009 (zasielanú v prílohe), z ktorej jednoznačne vyplýva, že obvineného A. E. počas jeho výkonu väzby v ÚVV Leopoldov opakovane navštívili A. H. a J. H., ktorí v jeho trestnej veci vystupujú ako svedkovia. Tieto skutočnosti v kontexte s vyššie uvedenými udalosťami sa javia byť minimálne neštandardné a zarážajúce, vyvolávajúce dôvodné podozrenie z marenia objasňovania predmetnej trestnej činnosti.»

Dňa 17. februára 2009 bol krajskému súdu predložený spis sp. zn. 4 Tp/176/2008 na rozhodnutie o podanej sťažnosti krajského prokurátora.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí uskutočnenom 25. februára 2009 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu z 10. februára 2009 a rozhodol o rozšírení dôvodov väzby sťažovateľa o dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že krajský prokurátor vo svojej sťažnosti poukázal na „... veľmi konkrétne skutočnosti, a to na prebiehajúce vyšetrovanie vedené Vojenskou obvodovou prokuratúrou v Bratislave, kde bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, z ktorého konania sú podozriví eskortu vykonávajúci príslušníci KR PZ PMJ Nitra, resp. OO PZ Nitra. Práve v tejto súvislosti boli vykonané viaceré úkony, v ktorých je zrejmé dôvodné podozrenie, že došlo k porušeniu služobných povinností eskortujúcich príslušníkov policajného zboru, nakoľko títo umožnili kontaktovanie oboch obvinených s rôznymi civilnými osobami.

V neposlednom rade poukázal aj na listinný dôkaz, a to zoznam vykonávaných návštev v Ústave na výkon väzby Leopoldov, z ktorého vyplýva, že obvineného A. E. opakovane navštívili A. H. a J. H., ktorí v jeho trestnej veci vystupujú ako svedkovia.“

Ďalej krajský súd uviedol, že „... už v čase, keď sa rozhodovalo o vzatí uvedených obvinených do väzby, došlo ku kontaktu s inými osobami. Táto skutočnosť je aj preukázaná prebiehajúcim vyšetrovaním, vedeným Vojenskou obvodovou prokuratúrou v Bratislave, nadriadenému súdu bol predložený vyšetrovací spis Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Bratislava, ktorý si už mal vyžiadať súd I. stupňa. Z uvedeného spisového materiálu vyplýva, že počas výkonu služby – eskorty, po tom ako sudkyňa pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra rozhodla o vzatí obvinených do väzby a príslušníkom PZ prikázala tieto osoby umiestniť do priestorov na to určených, umožnili obom obvineným voľný pohyb, bez nasadenia služobných pút, ako aj styk a komunikáciu s civilnými osobami, nachádzajúcimi sa v priestoroch budovy súdu. Z doteraz vykonaného dokazovania v uvedenej veci vyplýva, že išlo práve o civilné osoby M. H., D. P. a A. H.“.

V závere krajský súd poukázal na «existenciu konkrétnych dôvodov tzv. kolíznej väzby, keď pri vzatí do väzby sa obaja obvinení kontaktovali s „civilnými osobami“, ktoré v ich konaní vystupujú ako svedkovia ako aj listinný dôkaz predložený krajským prokurátorom v Nitre o prebiehajúcich návštevách v Ústave na výkon väzby Leopoldov», a dospel k záveru, že „návrh krajského prokurátora v Nitre na zmenu dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. je dôvodný, pretože vychádza z konkrétnych skutočností a nielen z dôvodnej obavy, že obvinení budú pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie tak, ako to má na mysli uvedené ustanovenie. Tieto skutočnosti viedli nadriadený súd k zrušeniu napadnutého uznesenia súdu I. stupňa, a keďže mal všetky podklady na to, aby rozhodol vo veci sám, vyhovel návrhu krajského prokurátora v Nitre a oboch obvinených ponechal vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Tr. por.“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy (obdobne aj podľa čl. 8 ods. 5 listiny) do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy (obdobne aj podľa čl. 37 ods. 3 listiny) všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 (čl. 47 ústavy, resp. čl. 37 listiny) rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny) každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach, alebo záväzkoch, alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenie proti nemu.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 5 listiny a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru nedoručením sťažnosti krajskej prokuratúry sťažovateľovi a jeho nevypočutím pri rozhodovaní o sťažnosti krajského prokurátora

Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením krajského súdu tým, že rozhodol bez toho, aby sa sťažovateľ mohol vyjadriť k sťažnosti krajského prokurátora podanej proti uzneseniu okresného súdu z 10. februára 2009, ktorým nebolo vyhovené jeho návrhu na rozšírenie dôvodov jeho väzby. Okresný súd a rovnako aj krajský súd nepovažovali za potrebné doručiť túto sťažnosť krajského prokurátora sťažovateľovi a navyše o sťažnosti rozhodli na neverejnom zasadnutí, teda bez účasti sťažovateľa a jeho obhajcu. Tým došlo podľa sťažovateľa k porušeniu práva na spravodlivý proces najmä vzhľadom na požiadavku kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, lebo

prokurátor bol v porovnaní so sťažovateľom zvýhodnený v možnosti ovplyvňovať svojimi novými argumentmi rozhodnutie súdu.

Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky uvedené v odseku 1 nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z doterajšej judikatúry však vyplýva, že určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní vo veci samej. V každom prípade musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe, pričom judikatúra sa prikláňa k tomu, že obvinený musí byť súdom vypočutý. Vždy musí byť zaručená kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní. Zabezpečenie reálnej kontradiktórnosti konania znamená napríklad právo na prístup k spisom, bez ktorého obvinený nemôže dostatočne prezentovať svoje argumenty (de Wilde c. Belgicko, s. 41, § 76; Trzaska c. Poľsko z 11. júla 2000, Lanz c. Rakúsko z 30. apríla 2002, Wloch c. Poľsko z 19. októbra 2000).

Ústavný súd považuje v tejto súvislosti za potrebné poukázať na to, že právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru krajskej prokuratúry alebo všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme (mutatis mutandis I. ÚS 230/03). Porušenie tohto práva treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré musí byť dodržiavané nielen v konaní vo veci samej, ale aj v rámci preskúmania dôvodnosti väzby. Porušenie tohto práva nadobúda na význame v danom prípade aj tým, že krajský súd sťažovateľa v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti krajského prokurátora nevypočul.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že nedoručením sťažnosti krajského prokurátora sťažovateľovi, navyše v spojení s tým, že nebol krajským súdom pri rozhodovaní o tejto

sťažnosti vypočutý, došlo k porušeniu čl. 17 ods. 5 ústavy, čl. 8 ods. 5 listiny a čl. 5 ods. 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny

Pokiaľ sťažovateľ namieta aj porušenie uvedených článkov ústavy, listiny a dohovoru v súvislosti s nedoručením sťažnosti krajskej prokuratúry, nebolo možné sťažnosti vyhovieť, lebo uvedené články sú všeobecnými ustanoveniami, ktoré platia spravidla pre konanie vo veci samej, nie teda pre konanie o väzbe. Tejto časti sťažnosti preto nebolo možné vyhovieť (bod 3 výroku tohto nálezu).

IV.

Sťažovateľ požadoval, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 Tpo/8/2009 z 25. februára 2009 a prepustil ho z väzby na slobodu.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol už medzičasom prepustený na slobodu, neprichádza už do úvahy, aby bolo možné znova rozhodovať o dôvodnosti rozšírenia dôvodov jeho väzby za dobu minulú. Preto ústavný súd nepovažoval za potrebné zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu (bod 3 výroku nálezu tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ požiadal aj o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia advokátom v celkovej sume 231,80 € (6 982,51 Sk).

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma úhrady trov konania je nižšia ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a neodporuje jej, a preto priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v ním uplatnenej sume, t. j. 231,80 € (6 982,51 Sk) (bod 2 výroku tohto nálezu).

Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009